

Proč komunikace nemusí jít hladce?

Komunikace s chodiči se zrakovým postižením má určitá specifika v závislosti na stupni zrakové vady (od lehké slabozrakosti až po úplnou nevidomost) a době jejího vzniku (člověk s vrozenou nevidomostí může mít menší zkušenost v některých společenských situacích). Některé rady nebo chcete-li vychytávky však mají našťastí univerzální platnost. Někdy může celou situaci navíc zkomplikovat přítomnost přidružených komplikací například v podobě světloplachosti (přecitlivělosti na běžnou intenzitu světla).

Co by vás nemělo zaskočit a co byste měli vědět o komunikaci s chodiči se zrakovým postižením?

- **Chybějící základní stavební kámen neboli zrakový kontakt.** Při komunikaci s námi chodiči se zrakovým postižením vám nejspíš bude chybět její hlavní iniciátor (spouštěč) – zrakový kontakt. Udržení zrakového kontaktu může být i nepříjemné a problematické. Pro nás i pro vás. Přílišná snaha o kontakt zrakem může vyžadovat nadměrné úsilí a naši rychlou a výraznou únavu. Zrakový kontakt však může být nepříjemný i pro Vás samotné - může být v některých případech rušen projevy zrakového postižení (např. nystagmem neboli kmitavými pohyby očí, nakláněním hlavy do dobrého zorného úhlu u výpadků zorného pole, natáčením hlavy směrem od oslňujícího světla atp.). Univerzální náповěda neexistuje, zkrátka respektujte individuální potřeby nás chodičů v roli komunikačních partnerů. Výsledkem může být například i to, že vás my chodiči se zrakovým postižením přesadíme směrem od okna, narušíme vaši osobní zónu, abychom získali alespoň částečný přehled o vaší mimice nebo gestikulaci, nebo si vezmeme tmavé brýle, které vám mohou být v kontaktu velmi nepříjemné - pro nás však mohou být nezbytností.
- **Nehrajte na slepou bábu!** Chcete-li nás chodiče se zrakovým postižením oslovit, identifikujte se prosím. Není potřeba předkládat občanku, ale představte se, můžete nám bez obav podat i ruku (ideálně se slovy „Podávám vám ruku.“) a můžete klidně i upřesnit odkud se známe. Zabráníte tak dlouhému dešifrování „Odkud ten hlas jenom znám, koho tady asi můžu potkat?“ Pomozte nám s rozluštěním hádanky „Kdo je to?“.
- **Nevidomý, nikoli však neviděný!** Mluvte proto přímo na nás, na chodiče se zrakovým postižením. Možná vám to připadá naprosto samozřejmé, je to přeci běžná komunikační slušnost. Nicméně je velmi časté a relativně přirozené, že začnete komunikovat spíše s průvodcem, který s vámi naváže zrakový kontakt než s námi chodiči se zrakovým postižením, když navíc můžeme někdy působit dojmem, že nás to nezajímá – neudržujeme zrakový kontakt, můžeme klopat hlavu nebo ji stáčet pro lepší úhel pohledu, chodiči s vrozenou nevidomostí mohou mít strnulou mimiku. A to podstatné – většina nás chodičů se zrakovým postižením je svéprávná, svobodná, relativně soběstačná a porozumí vám. Průvodce zkrátka neznamená zástupce – nás chodiče se zrakovým postižením opravdu pouze doprovází. Tato „poučka“ platí například i pro popis trasy – je pouze a jenom na nás, abychom případně požádali svého průvodce a on si nechal cestu vysvětlit sám.
- **Nebojte se trapasů a nekličkujte mezi slovy.** Nebojte se, že se ztrapníte! Nemusíte mít strach zeptat se nás na všechno, co vás o zrakovém postižení zajímá, případně, co nutně potřebujete vědět (například co se týče úrovně zachovaného vidění) pro „normální“ komunikaci. Nespolehejte na svou intuici nebo zažitá stereotypy – mohou způsobit větší faux pas než dotaz samotný. My chodiči se zrakovým postižením zpravidla nemíváme problémy hovořit o svých limitech i schopnostech. Řadu z nás dokonce potěší, že se sami zajímáte a nemusíme tak násilně začínat konverzaci o tom, co potřebujeme. Nemusíte se ani vyhýbat slovům spojeným se zrakovým vnímáním jako uvidíme, koukni se, prohlédni si, mrknu se, naviděnou apod. Jsou přeci přirozenou součástí naší komunikace – všichni se s nimi setkáváme už od narození, včetně chodičů vrozeně nevidomých. I nevidomý chodič intuitivně spíše řekne „Jdu se na to podívat.“ než „Jdu si to ohmatat.“
- **Mlčeti stříbro, mluvit zlato! Ne, vážně jsme se nespletli.** Chceme tím říct, že při popisech či pokynech musíte být vy lítači více popisní. S gestikulací si zkrátka u nás chodičů se zrakovým

postižením nevystačíte. Neznamená to však, že pro jistotu nebudete ukazovat vůbec nic. Klidně s námi pojedte i na prohlídku města nebo rozhledny – všechno se dá přeci nějak popsat a pocit větru ve vlasech a zážitek z „rozhlednového výstupu“ určitě není k zahazení. To platí i o dalších aktivitách – divadlo, kino, sport...

- **Nestaňte se zloději!** Zní to trochu divně až děsivě, ale princip této „zlodějiny“ je zcela jasný, i když zpravidla nezáměrný. Představte si situaci - pozvete svého známého chodiče se zrakovým postižením na návštěvu, a v dobré víře mu jeho věci „uklidíte“ tak, aby nepřekážely... jenže v tu chvíli jako byste je ukradli – chodič se zrakovým postižením totiž nad nimi rázem ztratil kontrolu. Nemanipulujte s našimi věcmi a tím pádem ani s námi samotnými.
- **„Zavřete oči, odcházím“.** Abyste zabránili oboustranně nepříjemné situaci, je důležité upozornit nás chodiče se zrakovým postižením na každý odchod během komunikace nebo příchod někoho nového. My chodiči totiž vůbec nemusíme postřehnout, že jste se například oblékli do kabátu, sbalili si věci a stojíte ve dveřích. Stalo se vám někdy, že jste mluvili k někomu, kdo už v místnosti dávno nebyl? Nám chodičům se zrakovým postižením zkrátka chybí tzv. situační kontext – věci, které běžně postřehnete zrakem, jsou pro nás totiž nedostupné. Nezapomeňte, Kristián na to „vytrácení se“ taky doplatil.
- **Řeč těla hodně dělá.** Naše neverbální komunikace (mimika, gesta, postavení těla apod.) předává obrovské množství informací. Dá se z ní poznat, zda vás komunikace baví, zda souhlasíte, jestli nasloucháte apod. Bohužel je většina těchto informací pro nás chodiče se zrakovým postižením nedostupná. Nebojte se říct, co chcete nebo cítíte – my to totiž z vaší mimiky nepoznáme (možná částečně z vašeho hlasu, ale to není totéž). A proto „mluviti zlato“. Své potřeby, pocity, postoje, pohnutky a přání zkuste vyjádřit slovy. Ještě jedno upozornění – mimika a gestikulace nás chodičů se zrakovým postižením bohužel nemusí vůbec odpovídat verbálnímu sdělení. My se ji totiž někdy nemusíme vůbec naučit (samozřejmě tomu tak nemusí být vždy), protože ji jednoduše nevidíme.

Když se hlouběji zamyslíte, určitě přijdete na spoustu maličkostí a třeba i „velikostí“, které mohou překážet „normálnímu“ navazování kontaktů a vztahů mezi lítači a chodiči se zrakovým postižením...

Průvodce, aneb Jak se správně držet za ruce

Rozhodnete-li se nabídnout pomoc chodiči se zrakovým postižením, je dobré vědět jak. Za všechny „poučky“ jedna nejdůležitější: Neváhejte, jen se ptejte! Začněme tedy tím, že se nás chodičů se zrakovým postižením nejdříve zeptáte, zda vaši pomoc vůbec potřebujeme a chceme.

A co dál, co by dobrý průvodce znal?

- Při doprovázení se vás mi chodiči se zrakovým postižením držíme zezadu za paži, těsně nad loktem (viz obrázky).
- Následujeme vás lítače půl kroku za vámi – je to bezpečnostní prvek. Účelem je zajistit, abychom my chodiči se zrakovým postižením byli částí těla v zákrytu za průvodcem – jako první na překážky reaguje průvodce, díky odstupu můžeme včas reagovat i my chodiči se zrakovým postižením.
- Chodič se zrakovým postižením by měla vždy jít na bezpečnější straně.
- Lítač - průvodce upozorňuje na nerovnosti terénu – obrubník, schody apod. Dobré je situaci stručně popsat.
- Při chůzi do schodů i ze schodů jde průvodce vždy první (to platí i pro nastupování a vystupování z/do dopravních prostředků). Schod či obrubník a jeho „směr“ lze naznačit pohybem paže nahoru či dolů ideálně ve spojení s popisem situace. Jen pozor na slovo „POZOR“ - pouze znejistí, zneklidní a přitom nenese žádnou informaci.
- Při procházení zúženým prostorem (např. úzkou chodbou nebo dveřmi) pohne průvodce paží, za kterou se ho chodič se zrakovým postižením drží, mírně vzad a stáhne ji směrem k páteři,

oba natáhnou ruku, a tím se mezi nimi zvětší odstup - chodič se zrakovým postižením se tak zcela zařadí za průvodce lítače.

- Při usazování nás chodičů se zrakovým postižením na židli nebo nastupování do dopravních prostředků funguje velmi jednoduchý princip. Průvodce - lítač položí svou ruku, za kterou je veden chodič se zrakovým postižením, na opěradlo židle/madlo u dveří dopravního prostředku. Chodič se zrakovým postižením svou volnou rukou sklouzne po ruce průvodce a sám si na židli usedne/do dopravního prostředku nastoupí. V obou případech je vhodné upozornit nás například na výšku židle a její charakteristiky nebo počet a výšku schodů do dopravního prostředku. V žádném případě nás nikam nestrkejte nebo netahejte.

Základní držení

**Procházení zúženým
prostorem**

Usazení na židli

Chůze po schodech

Když komunikace nejde hladce

Sluchové postižení nejvíce zasahuje komunikaci člověka s okolím – ztížené nebo úplně znemožněné vnímání mluvené řeči způsobuje komunikační bariéru, jejíž překonávání je často velmi náročné a vyčerpávající. Ptáte se proč? Slyšící lítači totiž užívají jako hlavní komunikační prostředek národní mluvený jazyk (v našem případě se jedná o český jazyk), zatímco přirozeným jazykem a zároveň komunikačním prostředkem chodičů se sluchovým postižením (zejména lidí prelingválně neslyšících) jsou znakové jazyky (u nás je to český znakový jazyk). Pro neslyšícího chodiče může být čeština zcela cizím jazykem, který má odlišná gramatická pravidla a jinou stavbu věty.

Právě proto nemusí být řešením ani písemná komunikace. Písaná čeština může být pro neslyšícího chodiče stejně cizím jazykem jako pro Čecha psaná maďarština (samozřejmě pokud nemluví plynule maďarsky). Podobné problémy však může mít slyšící čtenář s porozuměním obsahu čteného textu, který pochází od neslyšícího chodiče. Přesvědčte se sami - odlišnosti v psané podobě češtiny slyšících od neslyšících mohou být natolik výrazné, že adresát vůbec nemusí být schopen správně dešifrovat obsah sdělení. Rozluštíte, co píše neslyšící chodička Dana Renatě?

Dopis neslyšící Dany kamarádce Renatě:

Milá Renatko!

Posílám ti pozdrav z Budějovicích. Jak se máš? Já se mám docela dobře. Chodíš v deváté třídě? Renatko, prosím napiš papír ušní vložky vážení,.....jó já jsem ztratila, prosím napiš papír. Napiš mi já psát dopis Paní Čermačkové BRNO psát nevím prosím napis dopis. Vzpomínám na tebe. Ty jsi hodná. Prosím jednu dopis. Venku je málo svítí slunce. Piš jednu. Martin Deník + Renata Deníková byla svatbu 1. července to je krásná. Já píšu tobě legraci papíru jó. Piš prosím jednu. Pozdravuje tě. Dává tě srdce (kresba srdce, A.M.).

LEGRACE PÍŠU JÁ!!

Renata a Martin šly na koupališti. Regina chce plavat daleko vídí žraloka. Regina křičí. Martine tam má žraloka Martin boj. Žralok je mrtvé. Regina tě pusu.

Ahoj tvá kamarádka

Dana.

P.S. PROSÁM JEDNU.

Dopis prosím.

Jaké jsou tedy hlavní komunikační prostředky chodičů se sluchovým postižením?

- **Odezírání:** V komunikaci neslyšících se slyšícími hraje hlavní roli odezírání - vnímání mluvené řeči zrakem. Při odezírání je důležité nejen vnímání pohybů mluvidel, ale i mimiky obličeje, pauz v řeči, gestikulace rukou, celkového postoje mluvčího.

- **Daktyl:** Daktyl neboli prstová abeceda využívá různých poloh a postavení prstů, které zastupují jednotlivá písmena abecedy a používají se současně s mluvenou řečí. Používá se zejména pro odhláskování jmen, cizích slov, odborných termínů pro které zatím neexistují znaky ve znakovém jazyce apod. Existuje jednoruční i dvouruční daktyl. Dospělí neslyšící chodiči více používají dvouruční variantu – je jednodušší a zřetelnější pro lítače (postavení prstů se podobá tvaru velkých tiskacích písmen).
- **Znakový jazyk:** Jde o vizuálně-motorický komunikační prostředek (oproti češtině, která je audio-orálním prostředkem). Co to v praxi znamená? Můžeme ho vnímat zrakem a produkovat ho pomocí vizuálně-pohybových prostředků, to znamená pomocí tvarů a pohybů rukou, jejich postavením, dále prostřednictvím mimiky, pozic hlavy a horní části trupu. Naproti tomu všechny mluvené jazyky jsou audio-orální – můžeme je slyšet a produkovat pomocí mluvidel. Důležité je, že znakový jazyk je plnohodnotným komunikačním systémem s vlastním lexikonem a gramatikou, který není odvozen od žádného mluveného jazyka a je tedy na mluvených jazycích zcela nezávislý. To znamená, že znakový jazyk není jen jakousi pantomimou nebo souborem gest, jak se řada lítačů mylně domnívá.
- **Znakovaná čeština:** Jedná se o umělý systém, který vznikl z potřeby lítačů, aby si ulehčili, zjednodušili komunikaci s neslyšícími chodiči. Znakovaná čeština je přímo odvozená od národního mluveného jazyka (od češtiny) a využívá jeho gramatiku. To znamená, že věta ve znakované češtině, je sestavena podle gramatických a syntaktických pravidel češtiny. Namísto slov však užívá znaky vypůjčené z českého znakového jazyka. Naučit se znakovanou češtinu je proto pro slyšící mnohem snadnější, než zvládnout naučit se český znakový jazyk (tzn. cizí jazyk s vlastními pravidly). Pro samotné neslyšící chodiče pak zvládnutí znakované češtiny tak jednoduché být nemusí, protože ta využívá jiné gramatické struktury než jejich přirozený jazyk, jazyk znakový. Znakovaná čeština je také typická současným artikulováním slov při znakování (tzn. doprovázení znaků zpravidla bezhlasně artikulovanou řečí).

Co by vás nemělo zaskočit a co byste měli vědět o komunikaci s chodiči se sluchovým postižením?

- **Jak na to?** Nevíte, jak začít komunikaci s námi - s chodiči se sluchovým postižením? Jak nás upozornit na to, že s námi chcete komunikovat? Můžete si vybrat hned z několika způsobů – dotekem, pohybem, vibracemi, světlem nebo třeba skrze další osobu.
- **Nedotýkejte se!** Pozor na nedovolené doteky, na které můžeme být my chodiči se sluchovým postižením hákliví - na hlavu (ani vám by to nebylo příjemné), ruce (je to stejné jako byste mluvčímu sahalí na ústa), doteky zezadu (ty mohou vyvolat leknutí, podráždění až hněvivou reakci, což pro zahájení komunikace není zrovna nejšťastnější). Kam tedy sáhnout? Můžete použít dotyk na *rameno, horní část paže* a v případě, že se s člověkem důvěrně znáte tak i na *vnější část stehna*.
- **Namísto „halóóó“.** Pokud nechcete použít dotek, mohou vám dobře posloužit i vibrace (například poklepání na stůl, na němž máme my chodiči se sluchovým postižením položené ruce nebo zadupání, když vstupujete do místnosti apod.). Také mávání vám, zejména na větší vzdálenost, umožní velmi dobře upoutat naši pozornost, protože jej lze zachytit i periferním viděním. Větší skupinu chodičů se sluchovým postižením zase ideálně kontaktujete pomocí světelných signálů – opakovaným vypínáním a zapínáním osvětlení místnosti. Pokud je v naší blízkosti další osoba, která s námi komunikuje, bude nejjednodušší navázat kontakt skrze ni.
- **Neváhejte, jen se ptejte!** Jednoduše se nás chodičů se sluchovým postižením zeptejte na způsob komunikace, který nám bude vyhovovat (budeme mluvit, odezírat, psát, znakovat?).
- **Spojení přerušeno!** Také přerušování komunikace má svá pravidla. Pokud je potřeba vstoupit do konverzace dvou chodičů se sluchovým postižením, je vhodné, aby se příchozí nejprve dotknul ramene nebo paže první osoby, navázal zrakový kontakt s druhou osobou a jí se omluvil za vyrušení. Poté se příchozí otočí k první osobě, vyřídí s ní, co potřebuje. Nakonec se obrátí opět na druhou osobu, poděkuje a odejde (*Komárková in Kuchařová, 2008*).

- **Odezírání – na ústa zírání.** Základní fakta o odezírání už víte, teď tu máme pár rad. Co je důležité pro dobré odezírání?
 - *Dostatečná intenzita a směr světla* - dobře osvětlené místo, světlo by nemělo nás odezírající chodiče oslňovat a mělo by směřovat na tvář mluvčího.
 - *Vzdálenost pro konverzaci* - optimální vzdálenost by se měla pohybovat mezi 0,5 až 4 metry, přílišná blízkost nebo naopak vzdálenost odezírání komplikuje.
 - *Přibližně stejná výšková úroveň hlavy obou komunikujících* - odezírání tzv. zespoda (mluvčí stojí a odezírající sedí) znesnadňuje porozumění, problematické může být i odezírání z profilu.
 - *Přiměřená artikulace* - snaha o výraznou až přehnanou artikulaci (vyslovování) vede spíše ke zhoršení porozumění, totéž platí i o nevýrazné artikulaci, potíže v porozumění při odezírání může způsobit žvýkačka nebo jídlo v ústech, ale i „šermování“ rukama před ústy.
 - *Přiměřená síla hlasu* – nemusíte křičet ani zvyšovat zásadním způsobem hlas, my neslyšící chodiči to nejen poznáme, ale většinou to ještě zhorší naše porozumění při odezírání.

Přestože vytvoříme pro odezírání optimální podmínky, člověk tímto způsobem (pouhé sledování řeči zrakově bez jakékoli sluchové kontroly) získá maximálně 30 – 40 % sdělovaných informací. Upozorněme ještě na to, že neustálé sledování komunikace zrakově a udržování koncentrace je značně náročné a vyčerpávající. Je proto třeba počítat s tím, že po určité době nastoupí únava a s ní související zhoršení kvality porozumění.

- **Porozumění může být umění.** Z předchozích informací jistě chápete, že dobré porozumění není pro nás chodiče se sluchovým postižením samozřejmostí, a že ho může zkomplikovat řada nečekaných překážek. Je velmi důležité ověřit si, zda jsme vám dobře rozuměli. Ale i tady může být zádrhel – zeptáte-li se nás „Rozuměl jsi/jste?“, většinou vám odpovíme jednoduše „ano“ (je to jednodušší pro nás oba, nemusíme vás obtěžovat opakováním, nepůsobíme aspoň jako potíživista a v neposlední řadě si nemusíme být ani vědomi toho, že jsme porozuměli špatně). Výhodnější je ptát se „Co jsi/jste mi rozuměl? Zjistíte tak, zda jsme si porozuměli právě v tom, co jste nám chtěli sdělit.“
- **Tlumočník je jen pobočník.** Nebudte zaskočení přítomností tlumočníka – on je pouze prostředníkem v komunikaci a ulehčuje situaci nejen nám chodičům se sluchovým postižením, ale i vám. Berte ho jako překladatele. Tenhle „překladatel“ vám bude stát po boku (abychom na něj my chodiči se sluchovým postižením dobře viděli a přitom udržovali kontakt s vámi lítači jako s komunikačními partnery), abyste si s námi, chodiči se sluchovým postižením dobře porozuměli. Nemluvte tedy s tlumočníkem, ale přímo s námi. A pozor, tlumočník musí tlumočit vše, co je řečeno a vše významné, co se kolem nás děje. Ničeho se nebojte, mluvte svým obvyklým tempem. Když bude potřeba, tlumočník vás sám upozorní, abyste zpomalili.
- **Alfa a omega komunikace.** Zrakový kontakt – ten nám umožňuje navázat a udržet komunikaci. Udržujte proto s námi zrakový kontakt během celé komunikace, dáte tak najevo, že posloucháte a chcete v komunikaci s námi pokračovat.
- **O co tady jde?** Kontext situace či téma, o kterém budeme hovořit, je pro nás chodiče se sluchovým postižením velkým pomocníkem pro porozumění a určitě nám komunikaci usnadní.
- **Ticho léčí.** A nejen to, pokud si najdete klidné místo pro komunikaci s námi chodiči se sluchovým postižením, bude naše společná komunikace určitě úspěšnější. Totéž platí i o vašem projevu – nezvyšujte hlas, nekřičte – většinou to porozumění spíš zhorší. Stačí pečlivější (ale ne přehnaná) artikulace a malinko delší pauzy mezi větami.
- **Vetřelec.** Počítejte s možným narušením své osobní zóny při komunikaci s námi chodiči se sluchovým postižením – jsme zvyklí komunikovat „tváří v tvář“.

- **Břichomluvec nebo imitátor?** Vlivem ztráty nebo omezení sluchového vnímání dochází u nás chodičů se sluchovým postižením ke změnám ve výslovnosti, hlasitosti řeči, může se měnit její rytmus a intonace. Řeč nás lidí s těžkým sluchovým postižením je specifická, jednoduše proto, že se neslyšíme, chybí nám sluchová kontrola. Náš hlas pak díky tomu může být chraptivý nebo příliš vysoký, nosový, řeč může být monotónní s nepřirozenou intonací (Souralová, Ludíková, Renotiérová, 2003).

Zpráva o činnosti Centra podpůrné péče – Lékořice za rok 2012.

Centrum podpůrné péče funguje v TN od roku 2008. Navázalo na činnost původního Dobrovolnického centra (2005) a rozvinulo ji. Tvoří jej tři oddělení: Dobrovolnické centrum Lékořice, Herní terapie a Duchovní péče. Veškeré aktivity jsou pořádány s cílem přispět k větší psychické pohodě pacientů, jejich blízkých a personálu nemocnice.

V roce 2012 se tým CPP zaměřil na společné formulování vize, hodnot a cílů pro další období. Pozornost jsme zaměřili také na spolupráci v oblasti přesného definování podpůrné péče a řešení praktických otázek její realizace v podmínkách českých nemocnic. Rozvíjeli jsme projekty a činnosti, které se osvědčily a flexibilně jsme reagovali na poptávku z řad pacientů i personálu. Mnoho podnětů přišlo také ze strany veřejnosti.

V roce 2012 jsme výrazně rozšířili nabídku aktivit pro personál nemocnice a nemocnici jako organizaci: širší nabídka kurzů a seminářů, koncerty, uspořádání výstavy, více akcí firemních dobrovolníků na odděleních a klinikách.... Pokračovali jsme ve spolupráci s neziskovým i komerčním sektorem a výrazně posílili propagaci nemocnice ve spádové oblasti (Novodvorská Plaza, DBK Praha, Noc kostelů....)

Financování CPP

Finanční prostředky, které byly získány na projekty CPP v TN z grantů, od nadací a dárců pro rok 2012 **dosáhly celkové výše 988.000,-Kč (z toho granty 670 000,-Kč, firmy v rámci CSR 250 000,-Kč, drobní dárci 68 000,-Kč). Dalších 482 000,-Kč se podařilo získat přímo pro oddělení a kliniky (renovace, rekonstrukce).**

Dobrovolnické centrum Lékořice

Agendu DC Lékořice momentálně zajišťují dvě koordinátorky v pozicích koordinátorka dobrovolnického programu a koordinátorka dobrovolníků.

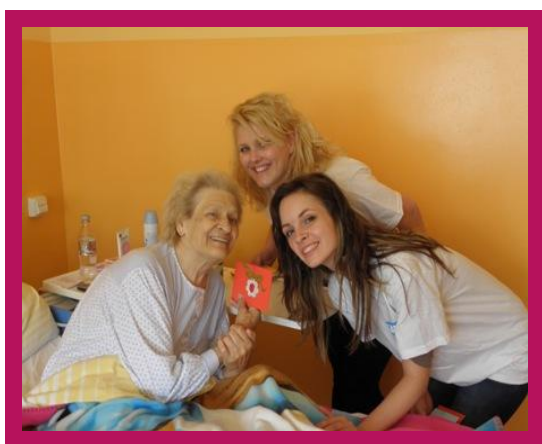
Činnost Dobrovolnického centra Lékořice v roce 2012 v číslech:

Počet oddělení a klinik, na kterých je dobrovolnický program	10 klinik/oddělení ; 22 stanic
Počet dobrovolníků za rok v pravidelné činnosti	121 lidí
Počet dobrovolníků za rok pro jednorázové akce	173 lidí
Počet kontaktních osob na odděleních a klinikách	17 lidí
Počet všech dobrovolnických hodin za rok	5345 hodin
Počet zoo terapeutických návštěv (psi, morčata, králíci)	113 návštěv
Akce na odděleních a klinikách (koncerty, divadla, dílny...)	24 akcí
Počet spolupracujících firem ve firemním dobrovolnictví	13 firem
Počet firemních dobrovolníků za rok	258 lidí
Počet akcí pro personál nemocnice (workshopy, semináře...)	12 akcí
Jazykové kurzy pro personál	3 jazyky v pěti skupinách týdně
Velké propagační akce (Dětský den, Den seniorů, výstava v Novodvorská Plaza...)	7 velkých akcí za rok

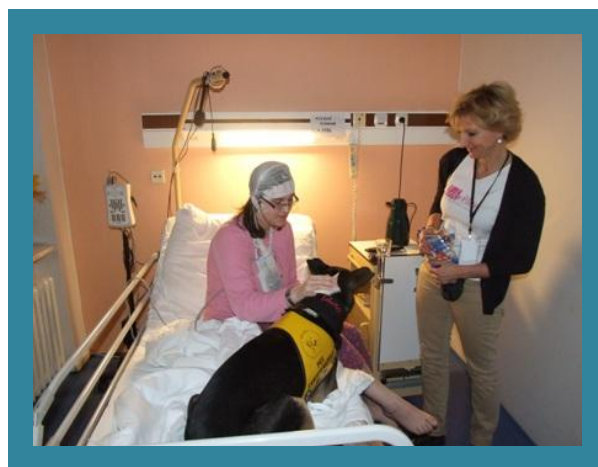
Nové projekty, realizované činnosti a trendy v roce 2012:

- Zprostředkování větších finančních darů a investic na zlepšení oddělení + zajištění dobrovolnické pomoci (**GE Money Bank – investice přes 300.000,-Kč na oddělení Dětské psychiatrie, tělocvična přes 100.000,- Kč, Oddělení psychologie – čekárna 30.000,-Kč a další).**
- V roce 2012 získána dotace v rámci programu PVP MZČR ve výši 90.000,-Kč.

- Rozšíření **propagace nemocnice v komunitě**: instalace výstavy v Novodvorská Plaza (celé září).
- Jednorázové akce vždy pro několik set pacientů – **Den seniorů 350 pacientů**, Mikulášská nadílka **nově přes 600 pacientů**.
- Akce pro nemocniční personál: výtvarné dílny, semináře, workshopy a jazykové kurzy (3 jazyky v pěti skupinách) – o tyto akce mají zaměstnanci velký zájem.
- **Zvýšený zájem pacientů a jejich příbuzných o naši činnost a služby.**
- **Geriatric a následná péče – pravidelný prodej nápojů a hygienických potřeb pro pacienty projekt velmi úspěšně odpilotován na pavilonu A2.**
- Nově zájem o zavedení pravidelných návštěv dobrovolníků – Pediatrie vč. JIP a Neurologické oddělení.
- Zvýšený zájem ze strany oddělení o zprostředkování pomoci firemních dobrovolníků.
- Příprava na evaluaci dobrovolnického programu (spolupráce s FN KV).

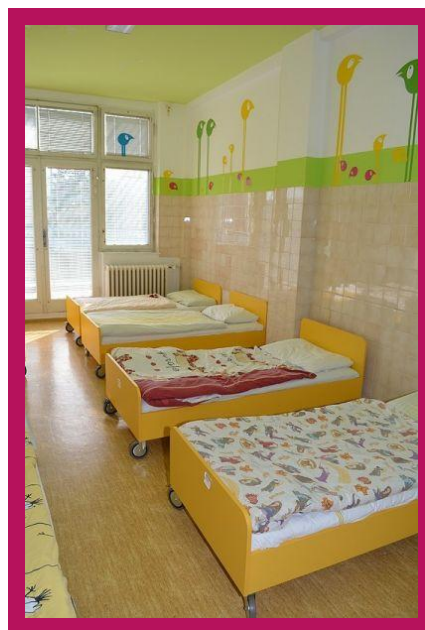
Den seniorů 1. října

Canisterapie na Neurologické klinice

Prodej na Geriatrii

Nové pokoje Dětské psychiatrie

Herní terapie a keramická dílna

Oddělení herní terapie se i v roce 2012 věnovalo těmto základním směrům činnosti:

- **přímá práce s pacienty na odděleních i v keramické dílně** (KDCHT, Dětská neurologie, Dětská psychiatrie, Pediatrická klinika). Jde o eliminaci stresu, přípravu na výkony, podporu event. aktivizaci pacienta a komunikaci s příbuznými, dále pravidelné pořádání jednorázových akcí.
- **spolupráce se zdravotnickým personálem** – kurzy, pomoc s úpravou prostředí na odděleních...
- **organizace aktivit pro zdravotnický personál, děti zaměstnanců a osvětová činnost** – příměstské tábory a kluby pro děti zaměstnanců, dětský den, aktivní účast na osvětových akcích ve spádové oblasti
- **organizace a realizace kurzů Keramikou proti stresu**

V roce 2012 se podařilo instalovat výstavu obrazů keramiky vyrobené v kurzech „Keramikou proti stresu“ v závodní jídelně. V prosinci proběhla jejich aukce a z výtěžku byly pořízeny další obrazy. Obě aktivity měly velmi příznivý ohlas.

Herní terapie v číslech

Počet návštěv herních terapeutek u pacientů	1738
Počet návštěv dětských pacientů v keramické dílně	367
Výtvarné dílny na odděleních a klinikách	8 akcí
Počet návštěv zaměstnanců v keramických kurzech	414
Spotřebovaná keramická hlína	900Kg
Semináře pro dobrovolníky a personál	3

Herní terapie na KDCHT

Výtvarná dílna na dětské neurologii

Kurzy Keramikou proti stresu

Pacienti dětské psychiatrie v keramické dílně

Duchovní péče

V roce 2012 došlo k personální změně na pozici koordinátora duchovní péče a nemocničního duchovního. Mgr. Michal Balek navázal na činnost své předchůdkyně a zachoval aktivity na odděleních (zejména na oddělení Geriatrie a následné péče, Gynekologicko-porodnickém oddělení a na Dětské psychiatrii)

a akce, které již byly zavedeny. Dále navázal spolupráci s oddělením neurologie a s 1. Interní klinikou. V rámci duchovní péče byla i nadále poskytována krizová intervence, probíhala spolupráce s Psychologickým oddělením, byli navštěvováni pacienti po indikaci zdravotnickým personálem, či na vyžádání příbuzných.

Nově se pacienti začali obracet na duchovního přímo – ať během hospitalizace, nebo dokonce před nástupem do nemocnice. Duchovní péče tedy začíná být vnímána jako vhodný doprovod pro období hospitalizace.

Nově se v roce 2012 zapojila TN do celostátní akce Noc kostelů. Veřejnosti byla prezentována jak činnost CPP, tak aktivity, které se díky vstřícnému postoji vedení nemocnice mohou v kapli odehrávat ve prospěch celé komunity.

Duchovní péče v číslech

Počet návštěv, rozhovorů, intervencí	670
Počet navštívených pacientů	576
Pravidelně navštěvovaná oddělení a kliniky	4
Počet oddělení a klinik, kde indikovali pacienti	7
Počet spolupracujících dobrovolníků	3
Počet Ztišení a koncertů v nemocniční kapli	29+2 velké koncerty
Počet akcí přímo na odděleních	4
Počet spolupracujících církví/duchovních	5/13

Velikonoční koncert na dětské psychiatrii

U lůžka na Geriatrii

Koncert pěveckého sboru Cantante

Koncert Requiem v nemocniční kapli

Zpracovala K. Pospíšilová, 1. února 2013